

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 05.02.2008
C(2007)6661

KOMISIJAS SKAIDROJOŠAIS PAZIŅOJUMS

**par to, kā Kopienas tiesību aktus attiecībā uz publisko iepirkumu un koncesijām
piemērot institucionalizētajai valsts un privātā sektora partnerībai (IVPP)**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

KOMISIJAS SKAIDROJOŠAIS PAZIŅOJUMS

par to, kā Kopienas tiesību aktus attiecībā uz publisko iepirkumu un koncesijām piemērot institucionalizētajai valsts un privātā sektora partnerībai (IVPP)

1. VISPĀRĒJS PAMATOJUMS

Pēdējo gadu laikā valsts un privātā sektora partnerība (VPP) attīstījusies vairākās jomās. Šo, visbiežāk ilgtermiņa, sadarbību raksturo vieta, kāda tajā ierādīta privātajam partnerim, kas piedalās dažādajos attiecīgā projekta posmos (izstrāde, īstenošana un apsaimniekošana), uzņemas riskus, kuri parasti jāuzņemas valsts sektoram, un kas bieži vien iegulda līdzekļus projekta finansēšanā.

Saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem valsts iestādēm ir brīva izvēle ekonomisku darbību veikt vai nu pašām, vai uzticēt to trešām personām, piemēram, tādiem uzņēmumiem ar jauktu kapitālu, kuri dibināti saistībā ar VPP. Tomēr, ja valsts struktūras ekonomisku darbību veikšanai nolemj piesaistīt trešās personas apstākļos, kurus var kvalificēt kā publisko iepirkumu vai koncesijas, jāievēro šajā jomā piemērojami Kopienas tiesību aktu noteikumi. Šo noteikumu mērķis ir visiem ieinteresētajiem uzņēmējiem ļaut iesniegt piedāvājumus valsts iepirkumiem un koncesijām taisnīgā un pārskatāmā veidā atbilstīgi Eiropas Savienības iekšējā tirgus pamatprincipiem, tādējādi ar sīvākas konkurences palīdzību paaugstinot šādu projektu kvalitātes līmeni un samazinot to izmaksas¹.

Sabiedriskā apspriešanās, kurā pārrunāja Zaļo grāmatu par valsts un privātā sektora partnerattiecībām un Kopienas tiesību aktu noteikumiem par valsts iepirkumu un koncesijām² liecināja³, ka patiešām ir jāievieš skaidrība par šo noteikumu piemērošanu tā saukto „institucionalizēto” VPP gadījumā (IVPP). Komisijas izpratnē IVPP ir sadarbības veids starp valsts un privātiem partneriem, kas dibina kopuzņēmumu ar jauktu kapitālu publiskā iepirkuma vai koncesiju pildīšanai⁴. IVPP darbos privātais sektors, neskaitot ieguldījumu kapitālos vai citos aktīvos, aktīvi līdzdarbojas arī to uzdevumu izpildē, kas piešķirti uzņēmumam ar jauktu kapitālu, un/vai uzņēmuma ar jauktu kapitālu pārvaldē. Turpretim vienkārša privātā investora kapitāla ieguldīšana valsts uzņēmumā neveido IVPP. Tādējādi uz šo gadījumu šis paziņojums neattiecas.

Juridiskās nenoteiktības gaisotne privāto partnerību līdzdalībā IVPP var kaitēt šāda veida sadarbības sekmīgam iznākumam. Risks, ka varētu tikt nodibinātas struktūras

¹ Šajā saistībā Eiropas Parlaments ir teicis, ka šo noteikumu ievērošana „var būt efektīvs instruments konkurences traucējumu novēršanai, tajā pašā laikā ļaujot valsts iestādēm pašām izvirzīt nosacījumus attiecībā uz kvalitāti, pieejamību, sociālajiem standartiem un vides aizsardzību un kontrolēt šo nosacījumu ievērošanu” (32. punkts Eiropas Parlamenta rezolūcijā par Zaļo grāmatu par Vispārējas nozīmes pakalpojumiem [P5_TA(2004)0018]).

² COM(2004) 327, 30.4.2004.

³ „Par valsts un privāto partnerību un Kopienas tiesību aktiem attiecībā uz publisko iepirkumu un koncesijām” — COM(2005) 569, galīgā redakcija, 15.11.2005., 9. lpp.

⁴ Šajā kontekstā dalībvalstis lieto dažādus terminus un shēmas (piemēram, *Kooperationsmodell*, *joint ventures*, *Sociétés d'Economie Mixte*).

uz tādu līgumu pamata, kuri turpmāk varētu izrādīties nesaderīgi ar Kopienas tiesību aktiem, var pat atturēt valsts iestādes un privātus uzņēmumus dibināt IVPP.

Eiropas Parlaments savā 2006. gada 26. oktobra rezolūcijā⁵ par valsts un privātā sektora partnerību ir ņēmis vērā faktu, ka uzņēmēji vēlas skaidrību par to, kā tiesību aktu noteikumi attiecībā uz valsts iepirkumu piemērojami valsts un privātā sektora kopuzņēmumu dibināšanai saistībā ar publisku iepirkumu vai koncesiju līgumtiesību piešķiršanu, un aicināja Komisiju visdrīzākajā laikā sniegt atbilstīgus skaidrojumus.

Šajā paziņojumā izklāstīts Komisijas uzskats par to, kādā veidā piemērojami Kopienas noteikumi attiecībā uz publisko iepirkumu un koncesijām⁶, dibinot un izmantojot IVPP⁷. Paziņojuma mērķis ir palielināt juridisko noteiktību un jo īpaši atbildēt uz regulāri paustajām bažām par Kopienas tiesību aktu piemērošanu attiecībā uz privāto partneru dalību IVPP, jo atsevišķas personas izteikušas arī bažas, ka nepietiekama skaidrība par to šāda veida partnerību varētu darīt nepievilcīgu, pat neiespējamu. Šā paziņojuma pieņemšana ir daļa no saistībām, ko Komisija uzņēmusies, lai nodrošinātu orientierus vispārējas nozīmes pakalpojumu jomā; tās ir saistības, kas ietvertas 2007. gada 20. novembra paziņojumā par vispārējas nozīmes pakalpojumiem, tostarp vispārējas nozīmes sociālajiem pakalpojumiem⁸.

Šis paziņojums nerada jaunus tiesību aktu noteikumus. Tas atspoguļo Komisijas izpratni par EK līgumu, direktīvām attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem un Eiropas Kopienas Tiesas (EKT) judikatūru. Jānorāda, ka jebkurā gadījumā Kopienas tiesību galīgā interpretācija ir EKT uzdevums.

2. IVPP DIBINĀŠANA

2.1. Principi

Kopienas līmenī nav īpašu tiesību aktu, kas regulētu konkrēti IVPP izveidi. Tomēr publisko iepirkumu un koncesiju jomā vienādas attieksmes princips un tā īpašās izpausmes — diskriminācijas aizliegums valstspiederības dēļ, kā arī EK līguma 43. pants par brīvību veikt uzņēmējdarbību un 49. pants par pakalpojumu sniegšanas brīvību — piemērojamas, ja publiska struktūra ekonomisku darbību veikšanu uztic trešai personai⁹. Konkrētāk, no EK līguma 43. un 49. panta izrietošie principi ir ne tikai nediskriminācija un vienādas iespējas visiem, bet arī pārredzamība, savstarpēja

⁵ P6_TA(2006)0462, 35. punkts.

⁶ „Būvdarbu koncesija” ir tāda paša veida līgums kā publisku būvdarbu līgums, izņemot to, ka atlīdzība par veicamajiem būvdarbiem ir vai nu konkrētā objekta izmantošanas tiesības, vai arī šīs tiesības un samaksa; „pakalpojumu koncesija” ir tāda paša veida līgums kā pakalpojumu publiskā iepirkuma līgums, izņemot to, ka atlīdzība par sniedzamajiem pakalpojumiem ir vai nu konkrēto pakalpojumu izmantošanas tiesības, vai arī šīs tiesības un samaksa (sk. 1. panta 3. un 4. punktu Direktīvā 2004/18/EK, OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).

⁷ Šis paziņojums neattiecas uz publiskiem pakalpojumu līgumiem vai pakalpojumu koncesijām, attiecībā uz kurām piemēro 5. panta 2.–7. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulā (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV L 315, 3.12.2007.).

⁸ COM(2007) 725, 20.11.2007.; skatīt arī Komisijas dienestu darba dokumentu „Jautājumi un atbildes par „publisko iepirkumu” noteikumu piemērošanu vispārējas nozīmes sociālajiem pakalpojumiem” SEC(2007) 1514, kas pievienots 2007. gada 20. novembra paziņojumam.

⁹ Lieta C-458/03, *Parking Brixen*, Recueil 2005, I-8612. lpp., 61. punkts.

atzīšana un proporcionalitāte¹⁰. Gadījumiem, uz kuriem attiecas direktīvas par publisko iepirkumu procedūru koordinēšanu¹¹ („direktīvas par publiskiem iepirkumiem”), piemērojami konkrēti noteikumi.

Tas, ka privāta struktūra un līgumslēdzēji¹² sadarbojas uzņēmumā ar jauktu kapitālu, nav pamats, lai, piešķirot līgumtiesības vai koncesijas šai privātajai struktūrai vai šim uzņēmumam ar jauktu kapitālu, neievērotu noteikumus par publiskajiem iepirkumiem un koncesijām. Patiešām, EKT ir konstatējusi¹³, ka privāta uzņēmuma līdzdalība, kaut arī neliela, tādas uzņēmēj sabiedrības kapitālā, kurā līdzdalība ir arī attiecīgajam līgumslēdzējam, jebkurā gadījumā izslēdz iespēju, ka starp šo līgumslēdzēju un šo uzņēmumu¹⁴ pastāvētu tādas „iekšējas” (*in-house*) uzņēmējdarbības attiecības, kurām tiesību akti par publiskajiem iepirkumiem principā nebūtu piemērojami.

2.2. Dibināšanas process

Praksē IVPP izveide parasti notiek šādi:

- dibina jaunu uzņēmumu, kura kapitāls kopīgi pieder attiecīgajam līgumslēdzējam un privātajam partnerim (atsevišķos gadījumos — vairākiem līgumslēdzējiem un/vai vairākiem privātajiem partneriem), un šim jaundibinātajam uzņēmumam ar jauktu kapitālu noslēdz publiskā iepirkuma līgumu vai
- privātais partneris piedalās jau pastāvošā valsts uzņēmumā, kas izpilda publisko iepirkumu līgumus vai koncesijas, kuras iegūtas iepriekš saskaņā ar „in-house” uzņēmējdarbības attiecībām.

Neatkarīgi no tā, kādā veidā IVPP izveidota, Kopienas tiesību akti par publiskajiem iepirkumiem un koncesijām uzliek līgumslēdzējam par pienākumu ievērot taisnīgu un pārredzamu procedūru, kad tas izvēlas privāto partneri, kas saskaņā ar savu līdzdalību uzņēmumā ar jauktu kapitālu piegādā aprīkojumu, veic darbus vai sniedz pakalpojumus¹⁵, vai piešķirot līgumtiesības vai koncesiju uzņēmumam ar jauktu

¹⁰ Skatīt Komisijas interpretējošo paziņojumu par koncesijām Kopienas tiesību aktos, OV C 121, 29.4.2000., 6. lpp.

¹¹ Direktīva 2004/18/EK (skatīt iepriekš 6. zemsvītras piezīmi) un Direktīva 2004/17/EK, OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp.

¹² Šajā paziņojumā termins „līgumslēdzēji” ietver gan līgumslēdzēja iestādes Direktīvas 2004/18/EK 1. panta 9. punkta nozīmē, gan līgumslēdzējus Direktīvas 2004/17/EK 2. panta nozīmē.

¹³ Lieta C-26/03, *Stadt Halle, Recueil* 2005, I-1. lpp., 49. punkts.

¹⁴ Saskaņā ar EKT (Lieta C-410/04, *ANAV, Recueil* 2006, I-3303. lpp., 30. punkts un turpmākie punkti) no publisko iepirkumu viedokļa svarīga tomēr ir ne tikai trešās personas faktiskā līdzdalība valsts uzņēmumā, bet arī līgumslēdzēja nodoms turpmāk atvērt sava meitasuzņēmuma kapitālu privātu uzņēmēju ieguldījumiem. Citiem vārdiem, ja nodoms ir šo līgumu izpildes laikā atvērt valsts uzņēmuma kapitālu privātu struktūru ieguldījumiem, ir izslēgta iespēja līgumu vai koncesiju, noslēdzot iekšēju darījumu, piešķirt valsts uzņēmumam. Un otrādi: tas vien, ka pastāv teorētiska iespēja, ka privātai struktūrai ir līdzdalība līgumslēdzēja meitasuzņēmuma kapitālā, pēc Komisijas uzskata neskar iekšējo saikni starp līgumslēdzēju un tā meitasuzņēmumu.

¹⁵ Taisnīga un pārredzama procedūra privātā partnera atlasē nodrošina, ka netiek traucēta brīva konkurence un tiek ievērots vienādas attieksmes princips, it īpaši ar to, ka šāda procedūra novērš iespēju, ka privātais uzņēmums, kam ir dalība IVPP kapitālā, saņemtu nepamatotas priekšrocības salīdzinājumā ar saviem konkurentiem. Tādējādi IVPP dibināšana ar taisnīgu un pārredzamu atlases procedūru, izvēloties privāto partneri šim uzņēmumam ar jauktu kapitālu, atbilst attiecīgajām prasībām, ko EKT formulējusi Lietā *Stadt Halle*, sk. iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minētā avota 51. punktu.

kapitālu¹⁶. Līgumslēdzēji nekādā gadījumā nedrīkst „manipulēt, lai slēptu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas līgumtiesību piešķiršanu jaukta kapitāla uzņēmumiem”¹⁷.

Šajā saistībā Komisija uzskata, ka dubulta procedūra (pirmā — IVPP privātā partnera atlasei un otrā — publiskā iepirkuma līguma vai koncesijas noslēgšanai ar uzņēmumu ar jauktu kapitālu) praksē ir grūti īstenojama.

Lai nodibinātu IVPP saskaņā ar Kopienas tiesību principiem, tajā pašā laikā neradot problēmas, kas saistītas ar dubultu procedūru, ir iespēja rīkoties šādi: privāto partneri izvēlas saskaņā ar pārredzamu konkursa procedūru ar mērķi piešķirt līgumtiesības vai koncesiju¹⁸ uzņēmējsabiedrībai ar jauktu kapitālu un nodrošināt, lai privātā partnera ieguldījums būtu attiecīgo līgumdarbu izpilde un/vai šīs jauktā kapitāla uzņēmējsabiedrības administratīvajā pārvaldība. Privātā partnera atlase notiek līdztekus IVPP dibināšanai un līgumtiesību vai koncesijas piešķiršanai jauktā kapitāla uzņēmumam.

2.3. Privāto partneru atlase IVPP

2.3.1. Juridiskais pamats

Ja jauktā kapitāla uzņēmuma uzdevums ir pildīt tādu publiskā iepirkuma līgumu, uz kuru publiskā iepirkuma direktīvas attiecas pilnīgi, privātā partnera atlases procedūra notiek saskaņā ar šīm direktīvām. Ja uz būvdarbu koncesijām vai publiskā iepirkuma līgumu šīs direktīvas attiecas tikai daļēji, līdztekus šo direktīvu attiecīgajiem noteikumiem piemēro arī EK līguma noteikumus un pamatprincipus. Attiecībā uz pakalpojumiem, kas uzskaitīti Direktīvas 2004/18/EK II B pielikumā, piemēro EK līguma 43. un 49. pantā minētos pamatprincipus, ja šos līgumus var uzskatīt par tādiem, kuros ir ieinteresēti uzņēmumi, kas dibināti kādā citā, nevis dalībvalstī, kurā ir nodibinājies līgumslēdzējs¹⁹. Visbeidzot, ja tā ir pakalpojumu koncesija vai valsts pasūtījuma līgums, uz kuru neattiecas publiskā iepirkuma direktīvas, privātā partnera atlasē ievēro EK līguma principus.

Šajā dokumentā citētā judikatūra daļēji attiecas uz publiskā iepirkuma līgumiem, kurus reglamentē ar šo direktīvu sīki izstrādāto noteikumu kopumu. Tā kā bieži vien šīs judikatūras pamatā ir EK līguma principi, tad to var lietot Kopienas tiesību aktu piemērošanai arī tādos gadījumos, kā koncesijas vai valsts līgumi, uz kuriem neattiecas sīki izstrādātie noteikumi direktīvās par publiskajiem iepirkumiem²⁰ vai uz kuriem šie noteikumi attiecas tikai daļēji.

¹⁶ Līgumslēdzēji pēc sava ieskata var noslēgt publiskā iepirkuma līgumus, uz kuriem attiecas Direktīva 2004/17/EK, uzņēmumiem, kas ar tiem saistīti šīs direktīvas 23. panta nozīmē.

¹⁷ Lieta C-29/04 Komisija pret Austriju, *Recueil* 2005, I-9705. lpp., 42. punkts.

¹⁸ Ja attiecīgo IVPP dibina, iesaistot privāto partneri līdzdalībā jau pastāvošā valsts uzņēmumā, procedūru privātā partnera atlasei šim IVPP var lietot, lai uzticētu tam tādu publiskā iepirkuma līgumu vai koncesiju izpildi, kuras līdz tam iekšēji izpildīja valsts uzņēmums pats.

¹⁹ Lieta C-507/03, Komisija pret Īriju, [2007], 32. punkts, Krājumā nav vēl publicēta.

²⁰ Attiecībā uz pamatnostādnēm par šādu līgumu piešķiršanu skatīt Komisijas skaidrojošo paziņojumu par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi, OV C 179, 1.8.2006., 2. lpp. Dažas dalībvalstis un Eiropas Parlaments iesniedza Pirmās instances tiesai prasību par šā skaidrojošā paziņojuma atcelšanu. Šā paziņojuma pieņemšanas brīdī lieta vēl tiek izskatīta.

2.3.2. *Līgumtiesību piešķiršanas procedūras*

Ja, dibinot IVPP, tādas līgumtiesības, uz kurām Direktīvas 2004/18/EK noteikumi attiecas pilnīgi, piešķir uzņēmumam ar jauktu kapitālu, iespējami gadījumi, kad, ņemot vērā šādu darījumu finansiālo vai juridisko sarežģītību, atklātās vai slēgtās procedūras, kas noteiktas šajā direktīvā, nenodrošina pietiekamu elastību. Tādiem gadījumiem ar Direktīvu 2004/18/EK ievieša jaunu procedūru²¹ — cenu aptauju — ar mērķi gan saglabāt konkurenci starp uzņēmējiem, gan arī ņemt vērā līgumslēdzēju vajadzību apspriesties ar ikvienu kandidātu par visiem līguma aspektiem²².

Piešķirot tādas līgumtiesības, uz kurām Direktīvas 2004/18/EK noteikumi attiecas pilnīgi, piemērot sarunu procedūru, iepriekš publicējot paziņojumu par līgumu, var tikai izņēmuma gadījumos²³. Turpretim, ja līgumslēdzēji piešķir tādas koncesijas vai tādas līgumtiesības, uz kurām Direktīvas 2004/18/EK noteikumi neattiecas pilnīgi, tie vienmēr var piemērot sarunu procedūru, iepriekš publicējot paziņojumu par līgumu.

2.3.3. *Informācija par projektu*

Ja uz pasākumu, ko plāno īstenot ar IVPP dibināšanu, attiecas publisko iepirkumu direktīvas vai Kopienas nozaru noteikumi, kuros paredzēti noteikumi publisko iepirkumu jomā²⁴, jāievēro īpaši noteikumi attiecībā uz paziņojumu publicēšanu²⁵. Attiecībā uz citiem līgumiem un pakalpojumu koncesijām potenciālajiem pretendentiem saskaņā ar EK līguma principiem par pārredzamību un vienādu attieksmi*[šo zemsvītras piezīmi es ielikšu pēc tam] jābūt piekļuvei attiecīgajai informācijai par līgumslēdzēja plānu dibināt uzņēmumu ar jauktu kapitālu un piešķirt tam līgumtiesības vai koncesiju. Piekļuvei attiecīgajai informācijai var nodrošināt tikai tāda paziņojuma publicēšana, kas potenciāli ieinteresētajām pusēm būtu pieejams pirms privātā partnera atlases.

2.3.4. *Pieļaujamie atlases un piešķiršanas kritēriji, prasības attiecībā uz šo kritēriju pārredzamību*

Komisija uzskata, ka Kopienas tiesību akti uzliek līgumslēdzējam par pienākumu publicēt atlases un piešķiršanas kritērijus IVPP privātā partnera izraudzīšanai. Piemērojamajiem kritērijiem jāievēro nediskriminācijas princips. Šo prasību piemēro gan attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem, uz kuriem publisko iepirkumu direktīvas attiecas pilnīgi²⁶, gan arī — saskaņā ar Komisijas viedokli — attiecībā uz pārējiem publiskajiem iepirkumiem un koncesijām. Kandidātu atlasei dalībai procedūrā un

²¹ Skat. Direktīvas 2004/18/EK 29. pantu.

²² Skat. Direktīvas 2004/18/EK 31. apsvērumu.

²³ Sk. Direktīvas 2004/18/EK 30. un 31. pantu.

²⁴ Sk., piemēram, 4. pantu Padomes 1992. gada 23. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2408/92 par Kopienas aviosabiedrību piekļuvei Kopienas iekšējiem gaisa ceļiem (OV L 15, 23.1.1993., 33. lpp.).

²⁵ Sk. Direktīvas 2004/17/EK 41. pantu un turpmākos pantus un Direktīvas 2004/18/EK 35., 36. un 58. pantu.

²⁶ Lieta C-19/00, *SIAC Constructions*, *Recueil* 2001, I-7725. lpp., 41.–45. punkts; Lieta C-31/87 *Bentjees*, *Recueil* 1988, 4635. lpp., 29. punkts un turpmākie punkti.

piedāvājumu izvēlei jānotiek, pamatojoties uz šiem kritērijiem, un līgumslēdzējam jāievēro procedūras noteikumi un sākotnēji noteiktās pamatprasības²⁷.

Publisko iepirkumu direktīvās paredzētas īpašas prasības attiecībā uz tādām privātā partnera personiskajām īpašībām kā kandidāta personas dati, viņa ekonomiskais un finanšu stāvoklis, atbilstība attiecīgās profesionālās darbības veikšanai un viņa tehniskās un/vai profesionālās iespējas²⁸. Šos kritērijus var izmantot arī tādu koncesiju un publisku iepirkumu gadījumā, uz kuriem publisko iepirkumu direktīvas neattiecas pilnībā.

Attiecībā uz vispārējas nozīmes sociālajiem pakalpojumiem paskaidrojumi par iespējamiem atlases un piešķiršanas kritērijiem tika sniegti Komisijas dienestu darba dokumentā „Jautājumi un atbildes par „publisko iepirkumu” noteikumu piemērošanu vispārējas nozīmes sociālajiem pakalpojumiem”²⁹.

2.3.5. *Īpaši dati par statūtiem, akcionāru nolīgumu, kā arī par publisko iepirkumu vai koncesiju*

Vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas princips ir saistīts ar pārredzamības prasību, kas nozīmē garantēt adekvātu publicitāti jebkuram potenciālam pretendentam, nodrošinot konkurenci pakalpojumu tirgū³⁰. Komisija uzskata, ka, dibinot IVPP, šī prasība nozīmē to, ka līguma paziņojumā vai specifikācijā līgumslēdzējam jāiekļauj pamatinformācija par šādiem dokumentiem: publiskā iepirkuma līgums un/vai koncesija, kas piešķirama dibināmajam uzņēmumam ar jauktu kapitālu, kā arī šā uzņēmuma statūti, akcionāru nolīgums un visi citi dokumenti, ar kuriem reglamentē, no vienas puses, līgumattiecības starp līgumslēdzēju un privāto partneri, un, no otras puses, attiecības starp līgumslēdzēju un dibināmo uzņēmumu ar jauktu kapitālu. Ja līgumslēdzējs piemēro cenu aptaujas procedūru vai sarunu procedūru, iespējami gadījumi, kad daļa šīs informācijas nav jāsaģatavo iepriekš. Šos datus var noskaidrot cenu aptaujas vai sarunu laikā ar kandidējošajiem uzņēmumiem. Uzaicinājumā uz konkursu būtu jāiekļauj noteikta informācija par uzņēmumam ar jauktu kapitālu pildāmo publiskā iepirkuma līgumu vai izmantojamo koncesiju.

Pēc Komisijas atzinuma pārredzamības princips liek konkursa dokumentācijā skaidri norādīt, kādas ir iespējas atjaunot uzņēmumam ar jauktu kapitālu piešķirto publiskā iepirkuma līgumu vai koncesiju vai izdarīt tajos grozījumus, un norādīt iespējas jaunu uzdevumu piešķiršanai. Konkursa dokumentācijā būtu jānorāda vismaz šo iespēju skaits un to piemērošanas nosacījumi. Šādi iesniegtajai informācijai jābūt pietiekami detalizētai, lai nodrošinātu taisnīgu un efektīvu konkursa procedūru.

Ir vēlams, lai līgumā starp līgumslēdzēju un privāto partneri uzreiz tiktu noteikts, kā jārikojas, ja uzņēmumam ar jauktu kapitālu nepiešķir papildu uzdevumus un/vai ja tos uzdevumus, ko tas pilda, vairs neatjauno. Komisija uzskata, ka statūtu

²⁷ Arī tad, ja specifikācijās paredzēts, ka kandidātiem ir iespēja līgumslēdzēju piedāvātajos risinājumos papildināt ar tehniskiem uzlabojumiem (kā tas IVPP gadījumā bieži arī būs), šie grozījumi nedrīkst attiekties uz projekta pamatprasībām, un tiem jābūt precīzi definētiem.

²⁸ Sk. Direktīvas 2004/18/EK 45. –48. pantu un Direktīvas 2004/17/EK 54. pantu.

²⁹ Sk. iepriekš 8. zemspītras piezīmi.

³⁰ Sk. Lietu C-324/98 *Telaustria*, sk. iepriekš 26. zemspītras piezīmē minētā avota 62. punktu; un Lietu C-458/03 *Parking Brixen*, sk. iepriekš 9. zemspītras piezīmē minētā avota 49. punktu.

formulējumam jābūt tādām, lai būtu iespējama turpmāka privātā partnera maiņa. Tā kā attiecīgo privāto partneri nevar automātiski izslēgt no piedalīšanās jaunā konkursa procedūrā, līgumslēdzējam šajā gadījumā ar īpašu vērību jāraugās, lai tiktu ievērota prasība par pārredzamību un vienādu attieksmi pret visiem kandidātiem.

3. NĀKAMAIS POSMS PĒC IVPP DIBINĀŠANAS

EKT ir konstatējusi, ka uzņēmumu, kas kaut daļēji atvērts privātajam kapitālam, nevar uzskatīt par tādas pašvaldības atsevišķa departamenta „iekšējās” pārvaldes struktūru, kurai šis uzņēmums pieder³¹. Tādēļ, piešķirot uzņēmumiem ar jauktu kapitālu publisko iepirkumu līgumus vai koncesijas, kas nav tās pašas, attiecībā uz kurām bija konkursa procedūra pirms attiecīgā IVPP dibināšanas, jāievēro publiskajiem iepirkumiem un koncesijām piemērojamie noteikumi neatkarīgi no tā, vai tie ir EK līguma vai publisko iepirkumu direktīvu noteikumi. Citiem vārdiem, IVPP turpina darbību savā sākotnējā jomā un principā nevar saņemt jaunus publisko iepirkumu līgumus vai jaunas koncesijas bez konkursa procedūras, kurā tiek ievērotas Kopienas tiesības attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem un koncesijām.

Taču, ievērojot to, ka IVPP parasti dibina pakalpojuma sniegšanai diezgan ilgā laikposmā, tam jāspēj pielāgoties noteiktām pārmaiņām ekonomiskajā, tiesiskajā vai tehniskajā vidē. Kopienas noteikumi par publiskajiem iepirkumiem un koncesijām neaizliedz pielāgoties šīm pārmaiņām, ja vien tiek ievēroti vienādas attieksmes³² un pārredzamības³³ principi. Tādējādi gadījumā, ja līgumslēdzēja iestāde konkrētu iemeslu dēļ vēlas, lai atsevišķus konkursa nosacījumus varētu koriģēt pēc izraudzītā pretendenta atlases, tās pienākums ir konkursa paziņojumā vai specifikācijās skaidri paredzēt gan šādu koriģēšanas iespēju, gan arī sīki aprakstītus tās piemērošanas noteikumus un noteikt kārtību, kādā procedūrai jānotiek, lai visi uzņēmumi, kas ieinteresēti piedalīties konkursā, varētu iepazīties ar šiem noteikumiem un šo kārtību un tādējādi varētu sagatavot savu piedāvājumu uz vienlīdzīgiem pamatiem³⁴.

Jebkāda būtisku līguma noteikumu grozīšana, kas nav paredzēta specifikācijās, prasa jaunas konkursa procedūras sākšanu³⁵. EKT atzīst, ka noteikums uzskatāms par būtisku īpaši tādos gadījumos, kad, ja tas būtu bijis iekļauts konkursa paziņojumā vai specifikācijā, tas būtu ļāvis pretendentiem iesniegt būtiski atšķirīgu piedāvājumu³⁶. Kā piemēru būtiskam līguma noteikumam var minēt izraudzītā pretendenta veicamo darbu vai sniedzamo pakalpojumu, vai maksu, ko prasa no izraudzītā pretendenta sniegtā pakalpojuma saņēmējiem.

Ir lietderīgi atgādināt, ka attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem, uz kuriem direktīvas attiecas pilnīgi, un būvdarbu koncesijām sekundārajos tiesību aktos uzskaitīti īpašie

³¹ Sk. Lietu C-231/03, *Coname*, *Recueil* 2005, I-7287. lpp., 26. punkts; un Lietu C-410/04, *ANAV*, sk. iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētā avota 32. punktu.

³² Cita starpā sk. Apvienotās lietas C-285/99 un C-286/99, *Lombardini un Mantovani*, *Recueil* 2001, I-9233. lpp., 37. punkts un Lietu C-315/01, *GAT*, *Recueil* 2003, I-6351. lpp., 73. punkts.

³³ Cita starpā sk. Lietu C-92/00, *HI*, 2002, I-5553. lpp., 45. punkts un Lietu C-470/99, *Universale-Bau* un citi, *Recueil* 2002, I-11617. lpp., 91. punkts.

³⁴ Sk. Lietu C-496/99 P, Komisija pret *CAS Succhi di Frutta SpA*, *Recueil* 2004, I-3801. lpp., 118. punkts.

³⁵ Sk. Lietu C-337/03, Komisija pret Franciju, *Recueil* 2000, I-8377. lpp., 50. punkts.

³⁶ Sk. Lietu C-496/99 P, Komisija pret *CAS Succhi di Frutta SpA*, sk. iepriekš 35. zemsvītras piezīmes minētā avota 116. punktu un turpmākos punktus.

gadījumi, kādos atļauts tieši un bez konkursa starpniecības piešķirt līgumtiesības tādu papildu būvdarbu veikšanai vai papildu pakalpojumu sniegšanai, kuri nav paredzēti sākotnēji plānotajā projektā³⁷.

Kopienas tiesību aktos noteikts, ka uzņēmums ar jauktu kapitālu tāpat kā jebkurš cits uzņēmums var brīvi piedalīties publisko iepirkumu konkursu procedūrās³⁸. Sacītais ir spēkā arī attiecībā uz konkursa procedūrām, kuras bija jāuzsāk svarīga grozījuma izdarīšanai tādos valsts līgumos vai koncesijās, ko līgumslēdzējs jau piešķīris paša dibinātajam uzņēmumam ar jauktu kapitālu, vai šādu publisko iepirkumu līgumu vai koncesiju darbības ilguma pagarināšanai. Šādos gadījumos līgumslēdzējam ar īpašu vērību jāgādā par to, lai tiktu ievērota prasība par pārredzamību un vienādu attieksmi pret visiem kandidātiem. Jāveic īpaši aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to personu stingru nodalīšanu, kuras līgumslēdzējā iestādē sagatavo konkursa procedūru un lemj par uzdevuma piešķiršanu, no vienas puses, no tām, kuras gādā par IVPP pārvaldību, no otras puses, un lai novērstu konfidencialas informācijas pārnesi no līgumslēdzējas iestādes uz uzņēmumu ar jauktu kapitālu.

³⁷ Sk. Direktīvas 2004/18/EK 31. un 61. pantu un Direktīvas 2004/17/EK 40. panta 3. punkta f) un g) apakšpunktu. Komisija uzskata, ka attiecīgās atkāpes var piemērot, piešķirot līgumtiesības, uz kurām direktīvas neattiecas, tostarp arī pakalpojumu koncesijas (sk. ģenerālvokāta *Jacobs* secinājumus Lietā C 525/03, Komisija pret Itāliju, 46.–48. punkts). Principā Komisija uzskata, ka izdarīt tādas grozījumus pakalpojumu koncesijas būtiskākajos noteikumos, kuri nav paredzēti apspriežu dokumentos, ir pieņemami tikai tad, ja tie kļūst vajadzīgi neparedzētu apstākļu dēļ vai tos var pamatot ar sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības interesēm (EK līguma 46. pants).

³⁸ Saskaņā ar Direktīvas 2004/18/EK 4. apsvērumu dalībvalstīm jānodrošina tas, ka publisko tiesību subjekta piedalīšanās publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā pretendenta statusā nerada konkurences traucējumus, kas skar privātus pretendētus.